

A Himnusz , a zászló és jómagam...

Nem tudom, vették-e észre, Romániában mindig akad valami szenzáció ízű dolog, ami felkavarja, felborzolja a polgárok kedélyét. Az érdekes az, hogy ebből a sztoriból ritkán maradnak ki a magyarok, esetleg Erdély. A rossz- szájak azt mondják, így igyekeznek a mindenkori román hatalom háttérbe szorítani a siralmas gazdasági létünket, az egyszerű emberek elégedetlenségét. A bűnbakk, az „ellenség kreálás” minden történelmi időszakban bevált. Aztán vannak olyanok, akik arra esküsznek, hogy a „negatív tényfeltárás”, a diverziós helyzetek teremtése mögött a mindenkori karhatalmi, államvédelmi szervek állottak és állanak még ma is. Ebben van valami, ha például a vásárhelyi 1990-es márciusi események homályos forgatókönyvére gondolunk hiszen már akkor be kellett bizonyítani, milyen nagy szükség van nálunk az állambiztonság átmentett embereire! A forgatókönyv bevált, sok magyar és cigány szemét, fogait be vagy kiverték, halottak is kerültek közülük, de a törvény mérlegét tartó Istennőnek elromlott a szerkezete és így csak a magyarokat és cigányokat ítélték el. Érdekes, nem? Sorolhatnám a torzszülött demokráciánk utolsó 10- 12 évének ilyenszerű „történéseit”, hiszen azt a sajtó naponta jegyezte és mi tagadás, mi is mindenkit feljegyeztük nóteszeinkbe. Onnan írok ki egy néhányat izelítőül:

- Emlékeznek még 1991-92-re, amikor a román televízió és írott sajtó szerint a székely megyékben az ifjak erdők sűrűjében különleges fegyveres felkészítést kapnak (nem derült ki, hogy kitől), hogy majd...ejnye, elfelejtettem, hogy mire is készülődtek itt, Románia közepén!

Aztán jöttek a mindennapi lelkibeteg- bohócok koholmányaikkal, agyrémeikkel! Volt közülük vásárhelyi festő, aki közben elhallgatott, egy sor politikus, „történész” és más foglalkozásuak. Máig kitartott és újabb koholmányokat talált ki a két fővezér, akiknek leírni is utálom a nevüket és akiket egy civilizált országban rég holtvágányra tereltek volna. De nálunk valaki, magas hivatalban lévő román személyiség legalább egyszer elhatárolódott ezektől a beteg elméktől? Dehogy! Ha ezek ellen valamilyen eljárást indítottak, az csakis azért történt, mert valamelyik fontos államférfinak a tyúkszemére léptek. Egyébként igazat adtak nekük, sőt rábólintottak, örültek ténykedéseiknek a romániai magyarság ellenére. Sőt az utolsó időben a kormány emberei is kitaláltak ilyen diverziós állításokat: tankönyv-kommandók, Hargita- Ko – vászna-i vészhelyzet és legutoljára (bárcsak így lenne) mindenre kalapot tett az idegen himnusz éneklése és a zászló ügy!

Én megértő ember akarok lenni és fegyelmezett! Magamra tudom erőltetni a negatív irányú dolgokat is. Ezért megértem, román polgártársain félnek a kedvezmény- törvénytől az irigység és a „dögöljön a szomszéd kecskéje is” efektus nyomán. Aztán megértem azt is, hogy minden eszközt fel kell használni a cél érdekében s ezért Gyimesvölgyében két túlméretezett ortodox kolostor- központ nőtt ki a földből, ott ahol alig lézeng egy-két ortodox és a rendezvényekre más megyékből jönnek a hívek. Végül megértem azt is, hogy miért idegenkednek annyira a magyar- nyelv fakultatív oktatásának bevezetésétől a moldvai csángó iskolákban, pedig ezt törvény is biztosítja. Mondom, ezeket megértem itt, Romániában és csakis az ők

szemszögükből! De a himnusz és a zászló használat ügyében csak ilyen kifejezések jutnak eszembe, hogy abszurdum, groteszk és paradox. Úgy döntöttem, a továbbiakban a groteszk szférakörében maradok, annak eszközeivel járom körül az ügyet.

Az 1970-es években élt Középlokon egy Marci nevű tűzoltó, az Isten nyugtassa, ügyes ember volt és főleg bátor. Mindenkinek akad hibája, hát ő is a gyártól gyakran átlépett a vendéglőbe és hetente sőt gyakrabban is megtörtént, hogyha berugott, felállt egy magasabb helyre, néhanapján székre, szétnézett és jó, öblös hangján elkezdte énekelni, hogy azt mondja:

„A zászlója piros-fehér- zöld
A hazája a drága magyar föld
Azt védi a Horthy Miklós katonája”

Ez így ment éveken keresztül, amíg egy a hazájához és a párthoz hűséges besugó egy szép napon leszaladt az őrre, közel volt, és lihegve mondja:

- Jőjjön, parancsnok elvtárs, mert Marci éppen most akarja énekelni azt az éneket! Megjegyzem, akkor még a parancsnok magyar ember volt! Nem sokat törődött az ügyel, de a jelentés az jelentés! Jön a parancsnok, bemegy egy másik bejáró ajtaján a szomszéd terembe, kissé meghasítja a közajtót és várja az éneket.

Csak hogy valaki közben megsugta Marcinak, hogy mi is a helyzet. Erre fel a mi emberünk az előkészített széket közelebb húzta a közajtóhoz, felállt arra, megköszöri a torkát és ahogyan csak kifért azon énekelni kezdte:

„A zászlója piros- sárga- kék,
A hazája a drága román föld
Azt védi a Ceausescu katonája!”

Még a végét szépen megrezegtette, mint a bevonuló reguták. Kit érdekelt az, hogy a rím eltorzult az adott helyzetben? Majd jó hangosan azt mondta az ajtó felé:

„Most büntessen meg, ha tud, örmester elvtárs!”

Groteszk történet és csakis ilyen elképzelt helyzetek, kérdések tudnak az agyamba:

- Szilveszter éjjelén az ablakok alatt valakik leskelődnek, hallgatóznak..
- Vajon esetenként mennyit kapnak besugásért a „lojális állampolgárok” és hol jelentkezhetnek a gyűjtött anyagaikkal a besugók?
- Az udvarokon, ablakokban nyílhatnak-e piros- fehér- zöld színű virágok?

Lehet-e ilyen színű függönyt az ablakra tenni, hiszen 1989-ben Középlokon egy tanfelügyelő a központi iskolánál levetette a függönyt, mert a szélén egy piros- fehér- zöld csíkot tettek azok a politikailag nem tisztán látó buhusi textilmunkások.

- Ha a Himnuszt, amely minden magyar imádsága is, családi összejöveteleken éjfél előtt vagy után elénekeljük, mennyi büntetést kell fizetni és azt hány részletben lehet lefizetni?
- Ha egyedül az udvaromon csak azért is, énekelem a Himnuszt, mennyi a büntetés, mert úgy-e, az ember olyan, hogy „csak azért is!”

Az én Himnuszm az olyan, hogy beleívódott a vérünkbe, mint a génjeink, hiszen azt még a dédnagyapánktól örököltük. A román himnusszal úgy vagyok, hogy a sok változtatás miatt eltévesztem, melyik is az éppen soros

himnusz. De ezt már fontosabb helyen is elkövették, pont egy sportversenyen! Én máig három vagy négy himnuszra emlékszem. Nem tudom így jöttek-e sorba, de az utolsóban biztos vagyok. Vagy mégsem? Jöhet más himnusz is? Ki tudná megmondani?

-Te slavim, Romania

-Trei culori cunosc pe lume

-Desteapta-te, Romane!

Ezek az én országom Himnusza! Tudom, hogy amikor felhangzanak, lojális polgárként tisztelettel kell végighallgatnom az éppen soros Himnuszt, s ha tudom, énekelhetem is azt! De bocsásson meg a világ, nekem ezek a himnuszok lelkileg soha nem mondtak semmit! Nem hozzám szóltak, hanem a román emberekhez! De 1989 előtt és mi tagadás utána is, akár ülök, akár állok, ha felhangzik az **Isten áld meg a magyart** nemzeti imádságunk, nem tudom azt könnyek nélkül végighallgatni! És ezeket a könnyeket soha nem szégyelltem! Ki sajnálja tőlem ezt a pár csepp könnyet?

Gyimesközéplak, 2001 dec. 18.

Tankó Gyula